

NOVÁ PRAVIDLA PRO POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍCH PŘÍSPĚVKŮ

NA HOSPODAŘENÍ V LESÍCH A NA VYBRANÉ MYSLIVECKÉ ČINNOSTI

Tomáš Smejkal

24. října 2018 schválila vláda návrh nařízení měnícího nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů. Schválená novela byla vydána ve Sbírce zákonů 29. října 2018 v částce č. 123 jako nařízení vlády č. 245/2018 Sb. s účinností od 1. listopadu 2018. Vzhledem k výraznému dopadu této novely na stávající pravidla pro poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích i finančních příspěvků na vybrané myslivecké činnosti má tento článek přinést přehled všech významných novinek v potřebném detailu.

Ministerstvo zemědělství zahájilo přípravu novely nařízení vlády č. 30/2014 Sb. (NV) již v polovině roku 2017. Prvotním impulzem pro tuto novelu byly úkoly uložené vládou Ministerstvu zemědělství prostřednictvím vícero koncepčních a strategických dokumentů (*Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030* nebo *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky*). Uvedené materiály požadovaly především posílení podpory přirozené obnovy obecně a obnovy melioračních a zpevňujících dřevin (prostřednictvím navýšení příslušných sazeb). V reakci na aktuální potřeby myslivosti byla také připravena řada nových finančních příspěvků (FP), zejm. pro podporu drobné zvěře ve volné krajině a pro snižování početních stavů prasat divokých. Prvotní rámec novely navýšoval současný roční objem FP (350 mil. Kč v roce 2017, 400 mil. Kč v roce 2018) o 280 mil. Kč počínaje rokem 2019.

Průběh kůrovcové kalamity v roce 2018 nicméně výrazně ovlivnil i legislativní proces navrhovaného právního předpisu. Od června do září 2018 probíhalo vypořádávání připomínek uplatněných v rámci mezirezortního připomínkového řízení, které vedlo k výraznému posunu v rozsahu i finančním dopadu novely. Do novely byl zapracován nový FP na ochranu lesa (odhad ročního objemu 200 mil. Kč) a násled-

ně i změna v přístupu k podpoře základní dřeviny nebo k opakované sadbě. Odhaduje se, že konečná podoba novely navýší objem FP poskytovaných Ministerstvem zemědělství zhruba na celkových 1.15 mld. Kč počínaje rokem 2019.

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

S ohledem na počátek účinnosti novely NV v průběhu příspěvkového období („dotačního roku“) platí pro současné příspěvkové období několik přechodných ustanovení. Obecně pro FP na hospodaření v lesích i pro FP na vybrané myslivecké činnosti platí: pokud byl předmět FP splněn (práce provedeny) před 1. 11. 2018, platí pravidla (podmínky, sazby, formuláře) platná před 1. 11. 2018. Pokud byl předmět FP splněn (práce provedeny) od 1. 11. 2018, platí pravidla platná od 1. 11. 2018. Aby administrace žádostí na práce provedené před novelou a práce provedené po novele NV byla vůbec technicky možná, nesmí dojít k zahrnutí prací provedených v obou z uvedených období do jedné společné žádosti, ale pro práce v každém z uvedených období musí být vyhotovena žádost samostatná.

Pro žádosti o FP na hospodaření v lesích (vyjma FP na vyhotovení LHP) platí, že údaje ze žádostí doručených od 1. 11. 2018 musí být příslušnému krajskému úřadu e-mailem zaslány i prostřednictvím datového souboru žádosti pořízeného v mo-

dulu pro žadatele. Ani v tomto datovém souboru žádosti nesmí dojít ke společnému zahrnutí prací provedených před novelou a po novele NV. Nová verze modulu pro žadatele, která bude zveřejněna během listopadu nebo prosince na internetových stránkách MZe, se proto uživatele zeptá, za které období žádost vyplňuje, a podle odpovědi uživateli připraví příslušný formulář obsahující správné algoritmy (číselníky a kontrolní vazby). Pro práce provedené před 1. 11. 2018 lze samozřejmě ještě využít i modul pro žadatele zveřejněný na internetových stránkách MZe v první polovině roku 2018.

V aktuálním příspěvkovém období také platí, že ohlášení doručená žadateli před novelou NV jsou platná i nadále až do 30. června 2019 a není potřeba je doplňovat kvůli změně vzoru formuláře. Jedinou výjimkou je nový FP na ochranu lesa, pro který se prostřednictvím dosud používaného formuláře ohlášení nešlo ohlásit. Žadatel, který předpokládá žádost o tento FP, má proto již doručené ohlášení doplnit dalším ohlášením podle nového vzoru.

PŘECHODNÝ REŽIM DE MINIMIS

Novela u některých FP navyšuje sazby nad strop stanovený Evropskou komisí prostřednictvím dotačního rámce pro poskytování FP na hospodaření v lesích; FP na ochranu lesů nebyl v tomto dotačním

rámci vůbec zahrnut. Do doby vydání schvalujícího rozhodnutí Evropské komise k úpravě zmíněného dotačního rámce se tedy uvedené FP poskytují v režimu *de minimis*: FP na soustředování dříví koněm, FP na štěpkování nebo drcení klestu, FP na výchovu lesních porostů a FP na ochranu lesa. Pokud žádost o FP na hospodaření v lesích obsahuje některé z uvedených předmětů FP splněných od 1. 11. 2018 („za vyšší sazbu“), k žádosti se přikládá čestné prohlášení žadatele o podporu v režimu *de minimis*. Vzor čestného prohlášení je uveden v samostatné příloze č. 13 k NV. Ukončení tohoto přechodného stavu bude po vydání schvalujícího rozhodnutí Evropské komise k úpravě dotačního rámce oznámeno na internetových stránkách Ministerstva zemědělství. Ministerstvo zemědělství usiluje o to, aby schválení nových pravidel pro poskytování FP proběhlo u Evropské komise do doby vydávání rozhodnutí krajskými úřady a limit *de minimis* žadatelům díky tomu nebyl čerpán.

STANOVIŠTNÍ VHODNOST DŘEVIN

FP na obnovu a zajištění lesních porostů jsou poskytovány pouze na dřeviny stanovištně vhodné podle příslušného právního předpisu, platného v době výsadby nebo zajištění lesního porostu. V současnosti (v době přípravy tohoto článku) se jedná o vyhlášku č. 83/1996 Sb. NV po své novelizaci ale již v sazbových tabulkách (příloha č. 1) používá terminologii připravované

nové vyhlášky o vymezení hospodářských souborů. Do počátku účinnosti této nové vyhlášky o vymezení hospodářských souborů platí, že přimíšené a vtroušené dřeviny již nejsou podporovány, jako základní dřeviny cílové jsou podporovány základní dřeviny podle současné vyhlášky a základní dřeviny přípravné zatím nejsou podporovány vůbec, protože současná vyhláška takovou skupinu dřevin neuvádí.

Novelou NV dochází k rozšíření podpory i na stanovištně vhodné základní dřeviny. V případě smrku ztepilého se ale podpora na výsadbu a zajištění poskytuje pouze v pátém lesním vegetačním stupni a v lesních vegetačních stupních vyšších (toto neplatí pro CHS 39 a 01). Uvedené omezení neplatí pro přirozenou obnovu SM a sji SM, na které ale nelze čerpat FP na zajištění lesního porostu.

Na internetových stránkách MZe je pro přehled o podporovaných dřevinách zveřejněn grafický výčet podle souborů lesních typů.

FINANČNÍ PŘÍSPĚVKY NA HOSPODAŘENÍ V LESÍCH

U všech FP na hospodaření v lesích (kromě FP na vyhotovení LHP) dochází k rozšíření povinnosti poskytnout údaje ze žádosti také prostřednictvím datového souboru žádosti vytvořeného v modulu pro žadatele na všechny žádosti obecně (dosud se povinnost vztahovala jen na rozsáhlejší žádosti). Zároveň dochází k posunu pří-

spěvkového období, které počínaje rokem 2019 bude končit již 30. června. Důvodem pro zkrácení příspěvkového období a pro požadavek na elektronické zpracování všech žádostí je snaha zrychlit administraci podaných žádostí a dosáhnout dřívějšího vyplacení žádostí, než tomu bylo dosud.

Pro ohlášení žadatelů o FP na hospodaření v lesích byl zrušen termín nejdřívějšího i nejpозdějšiho doručení. Nadále platí pouze pravidlo, že ohlášení je potřeba příslušnému krajskému úřadu doručit před zahájením prací.

Finanční příspěvek na ekologické a k přírodě šetrné technologie při hospodaření v lese (dotační titul D)

Novelou NV dochází k navýšení sazeb pro podporu soustředování dříví koněm a štěpkování nebo drcení klestu (dočasně v režimu *de minimis*). Dochází také k úpravě FP na soustředování dříví vyvážení. Dosud byla tato podpora podmíněna celkovou hmotností stroje použitého pro vyvážení do 10 tun, nově je podmínkou největší technicky přípustná hmotnost na každou z náprav do 6 t. V případě jízdní soupravy (např. traktor a vyvážecí vlek) se splnění této podmínky vyhodnocuje u každé nápravy každého z vozidel v jízdní soupravě. Schválenou úpravou FP na soustředování dříví vyvážení dochází ke znatelnému rozšíření možností pro získání tohoto FP.

Dosud zasílané přílohy k žádostem (kopie faktur, výpisy z LHE nebo jiné výrobně technické doklady) se nově předkládají pouze na vyžádání poskytovatele nebo příslušného krajského úřadu, zejm. při kontrole na místě nebo při nesrovnalostech v žádosti. U FP na soustředování dříví vyvážení si může poskytovatel nebo příslušný krajský úřad vyžádat kopii technického průkazu, technického osvědčení, prohlášení o shodě nebo jiné veřejné listiny či technické dokumentace prokazující hodnotu nápravových hmotností.

Finanční příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku (dotační titul B)

Novela NV navyšuje sazby na přirozenou obnovu obecně, na umělou obnovu a zajištění melioračních a zpevňujících dřevin i na výchovu lesních porostů. Dochází také k rozšíření stávající podpory základních dřevin na všechna stanoviště, s výjimkou podpory výsadby smrku ztepilého v nižších polohách. Pouze v případě sje a zajištění porostů ze sje budou od po-

částku účinnosti nové vyhlášky o vymezení hospodářských souborů podporovány i vybrané druhy stanoviště vhodné dřevin základních přípravných (bříza bělokorá, bříza pýřitá, jeřáb ptačí, olše lepkavá a olše šedá).

V rámci FP dochází k výrazné změně podpory umělé obnovy sadbou opakovanou. Dosud podporovaná výsadba poloostrodků a odrostků (v rámci vylepšování výsadeb) byla zrušena a nahrazena podporou výsadby sazenic, především v rámci náhrady neúspěšné výsadby. Podpora je ale poskytována nejvýše na 30 % plochy první obnovy.

U FP na obnovu obecně došlo ke změně v zasílání záznamů obnovních prvků do lesnické mapy, nově jsou předkládány pouze na vyžádání poskytovatele nebo příslušného krajského úřadu. S žádostí o FP na umělou obnovu se automaticky předkládá již jen průvodní list reprodukčního materiálu nebo (v případě použití reprodukčního materiálu z vlastních lesních porostů) čestné prohlášení vlastníka lesa o původu reprodukčního materiálu (§ 29 odst. 5 lesního zákona).

FP na přeměny a rekonstrukce lesních porostů je nově podmíněn skutečným věkem lesního porostu do 40 let a povolenou výjimkou ze zákazu provádění mýtní úmyslné těžby v lesním porostu mladším 80 let.

FP na výchovu lesních porostů se nyní poskytuje již jen jednou sazbou, navýšenou na 6 000 Kč/ha. Tento FP je po přechodnou dobu poskytován v režimu *de minimis*, k žádostem o tento FP se proto příkládá čestné prohlášení podle přílohy č. 13 k NV.

Podpora výsadby a zajištění lesních porostů základních dřevin je poskytována v různých sazbách pro tři skupiny souborů lesních typů (uvedeny v tabulce VIII v příloze č. 1 k NV). Při novele bylo provedeno nové rozřídění SLT do skupin, přičemž v první skupině (s nejvyšší sazbou podpory) jsou stanoviště lesů ochranných, v nichž jsou pěstební opatření díky extrémním stanovištním podmínkám obecně velmi nákladná a produkce lesních porostů velmi nízká. Ve druhé skupině jsou zařazena stanoviště, u nichž půdní podmínky nebo klimatické poměry nebo kombinace obou vlivů vyžadují při obnově a následném pěstování lesa odlišné postupy s vyšší nákladovostí než v běžných podmínkách pro hospodaření v lesích (odpovídajících třetí skupině). Ve třetí skupině (s nejnižší sazbou podpory) jsou zařazena stanoviště, na nichž půdní ani klimatické podmínky

nevyžadují zvláštní postupy při obnově a následném pěstování lesa nebo na nichž jsou zhoršené půdní a klimatické podmínky kompenzovány vyšší hodnotovou produkcí lesních porostů.

Finanční příspěvek na opatření k obnově lesů poškozených imisemi a lesů chřadnoucích vinou antropogenních vlivů (dotační titul A)

V pravidlech tohoto FP došlo ke stejným změnám jako v pravidlech FP na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů do 40 let věku. Navíc byla provedena pouze úprava ve vymezení podporovaných lesních porostů, která slouží jako hranice mezi FP podle NV a operací 8.5.3 *Přeměna porostů náhradních dřevin* v rámci Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 (PRV). Tato hranice je vymezena prostřednictvím skutečného zastoupení vyjmenovaných druhů náhradních dřevin a skutečného věku. Seznam vyjmenovaných druhů náhradních dřevin se novelou rozšířil na všechny druhy smrku kromě smrku ztepilého, všechny druhy modřínu, všechny druhy břízy a všechny druhy borovice kromě borovice lesní. Limitní věk se navýšil ze 45 let na 55 let. Platí, že FP je poskytován v případě skutečného zastoupení vyjmenovaných druhů náhradních dřevin od 0 % (včetně) do 40 % (včetně) nebo v případě skutečného věku nad 55 let. Podpora z PRV je poskytována v případě skutečného zastoupení vyjmenovaných druhů náhradních dřevin nad 40 % a skutečného věku do 55 let. Uvedená hranice neplatí pro FP na výchovu lesních porostů, která v rámci PRV není podporována.

Finanční příspěvek na ochranu lesa (dotační titul I)

Nový FP je poskytován na včasnou a účinnou asanaci vytěženého jehličnatého dříví a na seštěpkování jehličnatých dřevin

poškozených lýkožrouty nebo václavkou smrkovou.

FP na chemickou i mechanickou asanaci kůrovcového dříví je poskytován dvěma sazbami, a to podle místa asanace dříví – nižší sazba platí pro případ asanace na PUPFL, vyšší sazba v případě asanace dříví mimo PUPFL (má částečně kompenzovat náklady na odvoz dříví na sklad či skládku mimo les a nezbytnou manipulaci s dřívím na této lokalitě). Podmínkou pro poskytnutí FP je zejm. oznámení místa a objemu asanace do sedmi kalendářních dnů od jejího provedení, a to prostřednictvím jednoduché aplikace na adrese <https://epodani.mze.cz/>, která zajistí předání dat příslušnému krajskému úřadu.

FP na seštěpkování jehličnatých dřevin poškozených lýkožrouty nebo václavkou smrkovou se poskytuje za podmínky, že skutečný věk lesního porostu není vyšší než 40 let, došlo k poškození jehličnatých dřevin alespoň na 20 % plochy porostní skupiny a alespoň část štěpky zůstala na ploše odstraněného porostu (požaduje se její rovnoměrné rozmístění). Oznamování o odstranění porostu výše uvedeným způsobem není pro tento předmět FP požadováno.

Pro FP na ochranu lesa obecně platí pravidla stanovená pro FP na hospodaření v lesích obecně. Před zahájením prací se příslušnému krajskému úřadu doručí ohlášení, do tří měsíců od provedení prací (nejpozději do 30. června) se doručuje i vlastní žádost. Údaje ze žádosti se příslušnému krajskému úřadu zasílají také v podobě datového souboru žádosti z modulu pro žadatele.

S žádostí se zasílá evidence kalamitních škůdců podle § 2 odst. 4 vyhlášky č. 101/1996 Sb. pro porosty, které jsou předmětem žádosti. Na vyžádání poskytovatele nebo příslušného krajského úřadu se

Finanční příspěvek na ochranu lesa před kalamitními hmyzími škůdci

Předmět finančního příspěvku	Místo asanace	
	na PUPFL	mimo PUPFL
Včasná a účinná asanace jehličnatého dříví jeho zakrytím insekticidní sítí	150 Kč/m ³	250 Kč/m ³
Včasná a účinná asanace jehličnatého dříví jeho postřikem insekticidem s přímíchaným barvivem	50 Kč/m ³	150 Kč/m ³
Včasná a účinná asanace jehličnatého dříví jeho odkorněním	100 Kč/m ³	200 Kč/m ³
Odstranění jehličnatých dřevin z porostu do 40 let věku poškozených lýkožrouty nebo václavkou (za podmínky seštěpkování dříví a ponechání části štěpky v porostu)	26 000 Kč/ha	

předkládají také kopie účetních nebo výrobně technických dokladů prokazujících nákup příslušných přípravků na ochranu rostlin a provedení prací v rozsahu, na který je FP požadován.

Do doby úpravy dotačního rámce se celý FP poskytuje v režimu *de minimis*, po tuto přechodnou dobu se proto k žádosti přikládá i čestné prohlášení podle přílohy č. 13 k NV.

Finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti – obecně

U těchto FP (dotačního titulu G a K) zůstává nadále v platnosti stávající termín pro nejpозdějši doručení žádosti (31. srpen). Elektronické zpracování žádostí se těchto FP netýká.

Finanční příspěvky poskytované uživatelům honiteb (dotační titul G)

V této početné skupině FP dochází k úpravě řady stávajících předmětů podpory i k rozšíření podpory na činnosti dosud nepodporované. Důležitou změnou v obecných pravidlech pro dotační titul G je omezení počtu podaných žádostí za jednu honitbu a jedno příspěvkové období – nově se za každou honitbu příslušnému krajskému úřadu doručuje jen jedna žádost za příspěvkové období.

U FP na zlepšování životního prostředí zvěře se mění podmínky především pro podporu políček pro zvěř a odchytových zařízení na spárkatou zvěř a zároveň je zřízeno několik nových FP. U podpory polí-

ček pro zvěř dochází ke zvýšení sazby na 8 000 Kč/ha a zároveň ke zvýšení početnosti podporovaných políček v rámci honitby až na 2 hektary na každých 100 ha honitby. Podpora odchytových zařízení na prasata divoká se rozšiřuje na odchytová zařízení na spárkatou zvěř obecně a díky nově stanoveným technickým požadavkům se sazba FP zvyšuje na 16 000 Kč/ks. Zmíněné nové technické požadavky se vztahují na ta odchytová zařízení, která jsou konstruována jako kovová klec. Taková odchytová zařízení musí být vybavena přítlačnou posuvnou stěnou a zařízením pro přenos signálu o uzavření klece.

V rámci FP na zlepšování životního prostředí zvěře jsou zřízeny také nové předměty podpory, a to krmelece pro drobnou zvěř (zaječí jesle, zásyp pro pernatou zvěř), akusticko-světelné ptašiče zvěře pro její ochranu při zemědělských činnostech a podpora provozu přezimovacích obůrek, spočívající v příspěvku na nákup krmiva pro vybrané druhy spárkaté zvěře po jejím uzavření v obůrce. Pravidla pro tyto nové předměty podpory jsou přehledně uvedena v metodické příručce pro FP na vybrané myslivecké činnosti.

Do skupiny FP na zlepšování životního prostředí zvěře náleží i zcela nové FP na snižování početních stavů kormorána velkého a prasete divokého. U zástřelného na kormorána je FP poskytován ve výši podle počtu odevzdaných markantů (části zobáků). Markanty se ke zničení předávají místnímu pracovišti Státní veterinární

správy (v okresních městech) a potvrzení od SVS o počtu markantů předaných ke zničení se přikládá k žádosti o FP doručené příslušnému krajskému úřadu. V metodické příručce pro žadatele i v podrobných pokynech k formuláři žádosti jsou uvedeny podmínky, za kterých SVS markanty od žadatele převezme.

Zástřelné na prase divoké je poskytováno na každý kus, kterým byl v posledním uzavřeném hospodářském („mysliveckém“ roce) překročen roční průměr odlovu za tři hospodářské roky předcházející roku, za který je FP požadován. Do výčtu prasat ulovených v posledním uzavřeném hospodářském roce je možné uvádět jen kusy, které jsou evidovány Státní veterinární správou jako vyšetřené na přítomnost svařovce a předložené k tomuto vyšetření s ocasem.

Zcela nový FP na ozeleňování krajiny včetně oplocování dřevin je uživatelům honiteb poskytován na zakládání remízků mimo PUPFL a na výsadbu vyjmenovaných druhů plodonosných dřevin mimo PUPFL. Pravidla pro tento nový FP jsou přehledně uvedena v metodické příručce pro FP na vybrané myslivecké činnosti.

ZÁVĚREM

Pro snazší dostupnost informací a materiálů k FP byly zřízeny zkrácené odkazy do příslušných sekcí portálu eAGRI.cz. Pro FP na hospodaření v lesích platí adresa eagri.cz/prispevky.lesy a pro FP na vybrané myslivecké činnosti platí adresa eagri.cz/prispevky.myslivost. Na těchto adresách jsou žadatelům k dispozici formuláře ohlášení a žádostí (včetně pokynů k jejich vyplňování a doručování), metodické příručky pro žadatele a další potřebné informace. Na adrese zřízené pro FP na hospodaření v lesích jsou k dispozici také aplikace pro oznamování asanace kůrovcového dříví a modul pro žadatele o FP na hospodaření v lesích, určený k vytváření datových souborů žádostí. Na této adrese se dále v průběhu listopadu nebo prosince 2018 objeví nový modul pro žadatele, prostřednictvím kterého se budou podávat žádosti o podporu prací vykonaných od 1. 11. 2018.

Autor:

Ing. Tomáš Smejkal
Ministerstvo zemědělství ČR
odbor koncepcí a ekonomiky
lesního hospodářství
E-mail: tomas.smejkal@mze.cz